

KORRALDUS

09.01.2025 nr DM-130661-2

OÜ PETKAM lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmine

1. OTSUS

Lähtudes OÜ PETKAM esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kavast, võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse §-de 70 ja 71, haldusmenetluse seaduse, §-de 64 ja 65 otsustan:

1.1. Tunnistada kehtetuks Keskkonnaameti korraldus nr DM-124022-9 tagasiulatuvalt alates 19.11.2024.

1.2. Kiita heaks OÜ PETKAM (registrikood 10175367; aadress Harju maakond, Maardu linn, Fosforiidi tn 8, 74114) lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

1.3. Seada OÜ-le PETKAM järgmised töökorralduslikud tingimused:

1.3.1. Tõsta bensiini mahutite hingamisavade kõrgust 2 m võrra (praeguselt 12 meetrilt 14 meetrini). Tööde lõpptähtajaks on 01.07.2025.

1.3.2. Käitaja esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande üks kord aastas pärast lõhnakavas välja toodud meetme rakendamist keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS „kohustused“ mooduli kaudu hiljemalt 15.02.2026. Nimetatud aruandes tuleb esitada kokkuvõttev kirjeldus aasta jooksul kasutusele võetud töökorralduslike ning plaanitud tehniliste meetmete ellurakendamise kohta. Objekti kontrollimise andmekogu süsteemis (OKAS) registreeritud kaebuste korral tuleb esitada andmestik kaebuse päeval toimunud laadimistegevuse ja kasutuselevõetud meetmete kohta.

1.4. Korraldus jõustub OÜ-le PETKAM teatavaks tegemisel.

1.5. Keskkonnaamet jätab endale õiguse kehtestada uusi kõrvaltingimusi või tunnistada kehtetuks lõhnakava heakskiitmise otsus, kui OÜ PETKAM esitatud lõhnakavas ettenähtud meetmed on ebapiisavad, s.t esineb lõhnaaine häiringutaseme ületamist (AÕKS § 72 lg 2, HMS § 64) ja esitatakse jätkuvalt lõhnakaebusi.

2. ASJAOLUD

2.1. Käitise andmed

OÜ-le PETKAM (registrikood 10175367; aadress Harju maakond, Maardu linn, Fosforiidi tn 8,

74114) on Keskkonnaamet andnud 29.03.2019 keskkonnavalala nr L.ÕV/318260. Ettevõtte põhitegevusalaks on mootorikütuste hulgitöö (EMTAKi kood 46712). Maksimaalsed aastased laadimiskäibed on järgmised: autobensiin – 70 000 m³; diislikütus – 90 000 m³.

OÜ PETKAM kütuserminal töötab vajadusel ööpäevaringselt, tagades klientide teenindamise 24 tundi ööpäevas, 365 päeva kokku 8760 tundi aastas.

Terminal paikneb aadressil Kroodi tn 4. Käitis asub Kroodi majandus- ja tööstuspiirkonnas ning on ümbritsetud tootmis- ja ärimaadega. Kinnistu sihtotstarve on 100% tootmismaa, pindala 25422 m². Lähimad elamumaad jäävad u 450 m kaugusele.

2.2. Lõhnaaine esinemise vähendamise kava vajalikkus ja menetlusosaliste teavitamine

OÜ PETKAM (edaspidi ka *käitaja*) lõhnaaine esinemise vähendamise tegevuskava (*edaspidi ka tegevuskava/lõhnakava või kava*) on koostatud vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi AÕKS) § 70 lg 4 nõuetele. Lõhnakava koostamise vajadus tuleneb Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ 2021. aastal teostatud töös „Välisõhu kvaliteedi, lõhnaäiringu ja saasteainete heitkoguste hindamine Muuga-Maardu piirkonnas“^[1] (edaspidi ka *EKUK töö*) esitatud lõhna hinnangust, mille alusel esineb Maardu-Muuga piirkonnas erinevate ettevõtete käitiste koosmõjus lõhna äiringutaseme ületamine. Uuringuga tuvastati AÕKS § 68 lg 1 kohane lõhnaaine esinemise äiringutaseme ületamine mitme käitise koosmõjul. Tuvastamine toimus standardi EVS-EN 16841-1:2016 kohase rastermeetodiga ja selle tulemusel ületati käitiste koosmõjul lõhnaaine esinemise äiringutaset (15% aasta lõhnatundidest) vastuvõtja juures.

^[1] Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ. 2021. Välisõhu kvaliteedi, lõhnaäiringu ja saasteainete heitkoguste hindamine Muuga-Maardu piirkonnas.

Uuringu tulemustest lähtuvalt nõudis Keskkonnaamet igalt uuringusse kaasatud ja võimalikku koosmõju põhjendanud käitiselt lõhnaaine esinemise vähendamise kava koostamist, et hinnata lõhna kavades toodud meetmete summaarset mõju ning piisavust lõhnaainete hajumisel ja ärritava lõhnataju vähendamisel piirkonnas.

Käitaja esitas 05.06.2023 Keskkonnaametile lõhnakava (registreeritud KOTKAS-es nr DM-124022-4 all).

Kõikide Muuga-Maardu piirkonnas lõhnaaine eraldumist põhjustavate ettevõtete lõhna kavasad aluseks võttes tellis Keskkonnaamet OÜ-lt Eesti Keskkonnauuringute Keskus (edaspidi EKUK) töö lõhna kavade summaarse mõju ja tulemuslikkuse hindamiseks. Samuti esitas EKUK Keskkonnaametile 15.01.2024 töö „Lõhnaaine esinemise vähendamise kavade tulemuslikkuse hindamine Muuga-Maardu piirkonnas“ (registreeritud infosüsteemis KOTKAS-es kirja nr DM-124022-6 all, edaspidi EKUKi töö). Töö käigus modelleeriti kahte erinevat stsenaariumit. Stsenaarium A kohaselt rakendavad lõhnaainete vähendusmeetmeid vaid osa piirkonna ettevõtetest. Kuid stsenaariumi B kohaselt rakendavad lõhnaainete vähendusmeetmeid kõik ettevõtted. Kuid ka sel juhul ületati lõhnaaine esinemise äiringutaset

(milleks on 15% aasta lõhnatundidest) vastuvõtja juures, s.t Maardu linna lõunaosas ning Muuga sadama vahetus läheduses asuvate elumajade juures. Tulenevalt eelnevast täiendas EKUK Keskkonnaameti tellimusel tööd stsenaariumiga C ja esitas selle uuesti 25.06.2024 (registreeritud infosüsteemis KOTKAS näiteks kirja nr DM-124022-7 all), mille kohaselt rakendavad vähendusmeetmeid kõik ettevõtted, kuid Liwathon E.O.S AS rakendab veel täiendavaid meetmeid võrreldes stsenaariumiga B. Stsenaariumi C lõhnaainete modelleeringu tulemusena selgus, et lõhnaaine esinemissagedus vastuvõtja juures jääb alla 15% ehk lõhnaaine esinemise häiringutasemeid ei ületata.

EKUKi töö näitas, et OÜ PETKAM tegevuse käigus välisõhku eralduvate lõhnaainete heitkogused on madalad ning mõju piirkonna lõhnahäiringu tekkimises on marginaalne.

Keskkonnaamet edastas tegevuskava heakskiitmise korralduse eelnõu 09.10.2024 kirjaga nr DM-124022-8 käitajale, Maardu Linnavalitsusele ja Viimsi Vallavalitsusele arvamuse ja ettepanekute esitamiseks, määrates arvamuse esitamise tähtajaks kaks nädalat, mille jooksul ei laekunud Maardu Linnavalitsuselt ega Viimsi Vallavalitsuselt lõhnakava eelnõu kohta ettepanekuid. Keskkonnaamet väljastas 19.11.2024 korralduse nr DM-124022-9, kiitis heaks OÜ PETKAM lõhnakava. Lõhnakava eelnõule esitas OÜ PETKAM 18.10.2024 arvamuse, mis registreeriti KOTKAS-es tehnilistel põhjustel alles 03.01.2025 nr DM-130661-1 all, kuid enne seda oli juba lõhnakava heaks kiidetud ilma, et oleks nimetatud arvamusega arvestatud (vt ptk 3.2.).

3.1. Kaalutlused lõhnakava heakskiitmisel ja eelmise lõhnakava heakskiitmise korralduse kehtetuks tunnistamisel

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava peab vastama AÕKS § 70 lg 4 sätestatud nõuetele. Lõhnakava meetmed peavad olema efektiivsed ja piisavad tagamaks, et lõhnaaine väljutamisel ei ületata lõhnaaine esinemise häiringutasemeid (AÕKS § 70 lg 5).

Lõhnakava kohaselt on käitaja lõhnaaine esinemise vähendamise meede:

Bensiini mahutite hingamisavade kõrgust tõstetakse 2 m võrra (praeguselt 12 meetrilt 14 meetrini). Vastavalt OÜ PETKAM 18.10.2024 arvamusele (registreeritud KOTKAS-es nr DM-130661-1 all) on meetme rakendamise reaalselt täidetav tähtaeg 01.07.2025 Keskkonnaamet peab seda mõistlikuks ja määrab meetme täitmise tähtajaks seega 01.07.2025.

Keskkonnaamet seab täiendava tingimuse:

Käitaja esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande üks kord aastas pärast lõhnakavas välja toodud meetme rakendamist keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS „kohustused“ mooduli kaudu hiljemalt 15.02.2026. Nimetatud aruandes tuleb esitada kokkuvõttev kirjeldus aasta jooksul kasutusele võetud töökorralduslike ning plaanitud tehniliste meetmete ellurakendamise kohta. Objekti kontrollimise andmekogu süsteemis (OKAS) registreeritud kaebuste korral tuleb esitada andmestik kaebuse päeval toimunud laadimistegevuse ja kasutuselevõetud meetmete kohta.

Kõik lõhnakavas toodud tingimused lisatakse ka keskkonnaloale nr L.ÕV/318260.

Keskkonnaamet leiab, et kavas on käsitletud AÕKS § 70 sätestatud, lõhnakavas on käsitletud lõhnaainete esinemise vähendamise eeldusi ning rakendades kavas toodud meetmeid, võib eeldada lõhnaaine esinemise vähenemist. Tulenevalt eelnevast kiidab Keskkonnaamet heaks OÜ PETKAM 05.06.2023 esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

Haldusakt on haldusorgani poolt haldusülesannete täitmisel avalikõiguslikus suhtes üksikjuhtumi reguleerimiseks antud, isiku õiguste või kohustuste tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud korraldus, otsus, ettekirjutus, käskkiri või muu õigusakt (haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 51 lg 1). Seega on ka lõhnakava heakskiitmise korraldus haldusakt. Enne haldusakti andmist tuleb rakendada menetlusosalise arvamuse või vastuväidete ärakuulamist (HMS § 40 lg 1). Keskkonnaameti korralduse nr DM-124022-9 andmisel ei rakendatud ekslikult menetlusosalise OÜ PETKAM arvamuse ärakuulamist.

Keskkonnaamet otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise kaalutusõiguse kohaselt, kui seadus ei keela haldusakti kehtetuks tunnistada või ei kohusta haldusakti kehtetuks tunnistama. Sealjuures kaalutusõiguse teostamisel tuleb arvestada haldusakti andmise ja haldusakti kehtetuks tunnistamise tagajärgi isikule, haldusakti andmise menetluse põhjalikkust, haldusakti kehtetuks tunnistamise põhjuste olulisust ning nende seost isiku osalemisega haldusakti andmise menetluses ja isiku muu tegevusega, haldusakti andmisest möödunud aega ning muid tähtsust omavaid asjaolusid. (HMS § 64 lg 2 ja 3) Haldusakti kehtetuks tunnistamist ei saa nõuda üksnes põhjusel, et haldusakti andmisel rikuti menetlusnõudeid või et haldusakt ei vasta vorminõuetele, kui eelnimetatud rikkumised ei võinud mõjutada asja otsustamist. (HMS § 58)

OÜ PETKAM poolt esitatud arvamuse kohaselt on seoses mahutite hingamisavade kõrguse suurendamisega vaja ka mahutite piksevardaid pikendada, mis nõuab täiendavat ajaressurssi. Seega tegi käitaja ettepaneku määrata antud tööde teostamise lõpptähtajaks 01.07.2025 (31.12.2024 asemel). Antud asjaolu on piisavalt oluline, et oleks mõjutanud korralduse andmist, täpsemalt meetme rakendamise tähtaja määramist. Seega peab Keskkonnaamet vajalikuks tunnistada korraldus nr DM-124022-9 kehtetuks.

Õigusvastast haldusakti saab tunnistada kehtetuks isiku kasuks ka tagasiulatuvalt. (HMS § 65 lg 1) Haldusakt loetakse kehtetuks tunnistamise jõustumise hetkest, kui haldusorgan ei kehtesta teist ajamomenti. (HMS § 68 lg 3). Keskkonnaamet peab vajalikuks tunnistada korraldus nr DM-124022-9 kehtetuks tagasiulatuvalt alates hetkest, kui õigusvastane korraldus anti, kuna antud korraldusega kaasnes tähtaeg (31.12.2024), mis on nüüdseks juba möödunud, kuid mida käitajal ei olnud võimalik täita.

3.2. Ära kuulamine

Enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalistele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamus ja vastuväited (HMS § 40 lg 1).

Keskkonnaamet edastas lõhnaaine vähendamise kava 05.06.2023 kirjaga nr DM-124022-5 ettevõttele, Maardu Linnavalitsusele ja Viimsi Vallavalitsusele arvamuse ja ettepanekute esitamiseks, määrates arvamuse esitamise tähtjaks 30 päeva. Lõhnakavale ei esitatud arvamusi ega ettepanekuid.

Keskkonnaamet edastas tegevuskava heakskiitmise korralduse eelnõu 09.10.2024 kirjaga nr DM-124022-8 ettevõttele, Maardu Linnavalitsusele ja Viimsi Vallavalitsusele arvamuse ja ettepanekute esitamiseks, määrates arvamuse esitamise tähtjaks kaks nädalat. Lõhnakava eelnõule esitati OÜ PETKAM poolt 18.10.2024 arvamus (registreeritud KOTKAS-es nr DM-130661-1 all), milles toodi välja asjaolu, et seoses mahutite hingamisavade kõrguse suurendamisega on vaja ka mahutite piksevardaid pikendada. See nõuab täiendavat ajaressurssi (kooskõlastamist erinevates asutustest jne). OÜ PETKAM tegi ettepaneku määrata antud tööde teostamise lõpptähtjaks 01.07.2025. Keskkonnaamet nõustub ettevõttepoolse selgituse ja määrab uue tööde tähtaja – 01.07.2025. Kuna Keskkonnaamet arvestab ettevõtte 18.10.2024 esitatud arvamusega, ei saadeta enam uuesti korralduse eelnõud käitajale arvamuse avaldamiseks. Eelmisel korral ei olnud lõhnakavale esitatud ettepanekuid ega arvamusi. Sisulisi muudatusi võrreldes eelmise korraldusega ei tehta, vaid muudetakse kuupäeva, mille avaldas OÜ PETKAM ja mida Keskkonnaamet peab põhjendatuks.

Keskkonnaamet lisab antud korraldusele OÜ PETKAM lõhnakava (lisa 1).

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Dagmar Undrits
juhataja
välisõhubüroo

Lisa: OÜ PETKAM lõhnaaine esinemise vähendamise kava

Teadmiseks: Maardu Linnavalitsus, Viimsi Vallavalitsus

Marko Ansip
spetsialist
Välisõhubüroo